

1 Helemaal bovenin een oude toren was een werkplaats. Het was de werkplaats van
 2 een pottenbakker, vol met tonnen glazuur in allerlei kleuren, draaischijven, ovens
 3 en natuurlijk ook veel klei. Vlakbij het raam stond een grote houten bak met een
 4 zwaar deksel. Hierin werd de klei bewaard.

5 Helemaal onder op de bodem in een hoekje lag het oudste stuk klei. Hij kon
 6 zich bijna niet meer herinneren wanneer hij voor het laatst was gebruikt, dat was
 7 heel lang geleden. Elke dag werd het zware deksel opgetild en grepen een paar
 8 handen snel een zakje of stukje klei. Het klompje klei kon de vrolijke geluiden
 9 horen van mensen die druk aan het werk waren. "Wanneer ben ik nu eens aan de
 10 beurt?" vroeg hij zich verdrietig af. Maar de dagen gingen voorbij in de duisternis
 11 van de bak en het klompje klei gaf de moed bijna op.

12 Op een dag kwam er een grote groep kinderen met hun meester de
 13 werkplaats binnen. Heel veel handen grabbelden in de bak. Het klompje klei werd
 14 als laatste gekozen, maar hij was in ieder geval uit de bak! "Dit is mijn grote kans!"
 15 dacht hij, terwijl hij zijn ogen dichtkneep tegen het felle licht. Een jongen legde de
 16 klei op een schijf en draaide hem zo hard mogelijk rond. "Dit is leuk," dacht het
 17 klompje klei. De jongen probeerde, terwijl de schijf ronddraaide, de klei omhoog te
 18 trekken. Het klompje klei vond het heel spannend, want nu werd hij eindelijk iets.

19 Nadat hij had geprobeerd een kom te maken, gaf de jongen het op. Hij
 20 kneedde en sloeg de klei in elkaar tot een ronde bal. "Tijd om op te ruimen," zei de
 21 meester. De werkplaats was gevuld met het geluid van kinderen die bezig waren
 22 met poetsen, vegen, wassen en afdrogen. Alles droop van het water. De jongen liet
 23 het klompje klei ergens vlakbij het raam met een plof vallen en haastte zich naar
 24 zijn vriendjes.

25 Na een tijdje was de werkplaats leeg. Het was er nu rustig en donker. Het
 26 klompje klei was verschrikkelijk bang. Hij miste niet alleen de natte bak, hij wist
 27 ook dat hij in gevaar was. "Nu is het allemaal voorbij," dacht hij. "Ik zal hier blijven
 28 liggen en uitdrogen tot ik zo hard ben als een steen." Hij lag voor het open raam
 29 en kon zich niet bewegen. Hij voelde hoe al het _____ 1 _____ langzaam uit hem
 30 wegtrok. Eerst scheen de zon fel en 's nachts blies een koude wind naar binnen, tot
 31 hij keihard was. Hij was zo hard dat hij bijna niet meer kon nadenken. Hij wist
 32 alleen dat nu alle hoop verloren was.

33 Maar ergens diep in het klompje klei zat nog een klein druppeltje vocht en hij
 34 weigerde het te laten gaan. "Regen," dacht hij. "Water," zuchtte hij. "Alsjeblieft,"
 35 kreunde het droge, wanhopige klompje. Een wolk dreef voorbij en kreeg medelijden
 36 met het klompje klei en toen gebeurde er iets geweldigs. Grote regendruppels
 37 vlogen door het raam naar binnen en vielen _____ 2 _____ op het klompje klei. De
 38 hele nacht bleef het regenen en 's morgens was hij weer helemaal lekker zacht.

39 Plotseling hoorde hij stemmen in de werkplaats. "O nee," zei een vrouw. Ze
 40 was een pottenbakker die vaak gebruik maakte van de werkplaats. "Iemand heeft
 41 het raam de hele nacht open laten staan! We moeten de plassen water opruimen.
 42 Ga jij maar even met een stuk klei spelen, dan ga ik op zoek naar een paar
 43 handdoeken," zei ze tegen haar dochter.

44 Het meisje zag het klompje klei dat bij het raam lag. "Dat is een mooi stukje
 45 voor mij," zei ze. Al snel was ze met de klei aan het drukken en kneden en ze
 46 maakte er allerlei mooie vormen van. Haar vingers voelden heerlijk aan voor het
 47 klompje klei. Het meisje dacht na terwijl ze aan het kneden was en haar handen
 48 bewogen met een doel. Het klompje klei voelde hoe hij zachtjes veranderde in een

49 ronde holle vorm. Een paar kneepjes en hij had een handvat. "Mama, mama," riep
50 het meisje, "ik heb een _____3_____ gemaakt!" "O, wat mooi," zei haar moeder.
51 "Zet hem maar op de plank, dan wordt hij in de oven gebakken. Dan kun je hem
52 glazuren in welke kleur je maar wilt." Al snel was de mok klaar om te worden
53 meegenomen naar zijn nieuwe huis.

54 Nu woont hij op een plank in de keuken, naast alle andere bekers en schotels
55 en kommen. Ze zijn allemaal heel verschillend en sommige zijn heel mooi.
56 "Ontbijten!" roept de moeder, terwijl ze de nieuwe beker op tafel zet en vol giet
57 met warme chocolademelk. Het meisje houdt hem voorzichtig vast. Wat is hij
58 gelukkig met zijn gladde nieuwe vorm. En wat doet hij zijn werk goed! De beker is
59 trots op zichzelf. "Eindelijk, eindelijk ben ik iets."

Bron: PIRLS 2001

Naam:

1. Welke titel past het **best** boven deze tekst?
A. De beker
B. De vergeetachtige jongen
C. Het klompje klei
D. De pottenbakker
2. Lees: *Hierin werd de klei bewaard.* (r. 4)
Waarnaar verwijst het woord 'hierin'?
A. Naar: de houten bak
B. Naar: de werkplaats
C. Naar: de oven
D. Naar: de oude toren
3. Waarom bleef het klompje klei zo lang in de bak liggen?
A. Omdat hij bang was om uit te drogen.
B. Omdat hij zo hard als een steen was geworden.
C. Omdat hij het kneden pijn vond doen.
D. Omdat hij onderin de bak lag, in een hoekje.
4. Lees: *Nadat hij ... het op.* (r. 19)
Waarnaar verwijst het woord 'hij'?
A. Naar: het klompje klei
B. Naar: de meester
C. Naar: de schijf
D. Naar: de jongen
5. Wat was slordig van de jongen?
A. Hij liet de klei op de draaischijf liggen.
B. Hij draaide de schijf zo hard mogelijk rond.
C. Hij liet het klompje klei bij het raam liggen.
D. Hij kneedde en sloeg de klei in elkaar.
6. Waarom was het klompje klei in gevaar toen de jongen hem achterliet?
A. Omdat hij ging bakken in de zon.
B. Omdat hij kou zou vatten door de wind.
C. Omdat iemand op hem zou kunnen gaan staan.
D. Omdat hij zou uitdrogen.

7. Zoek de eerste zin.
- A. Daardoor zag niemand het klompje klei ooit liggen.
 - B. Maar uiteindelijk werd het dan toch gebruikt.
 - C. Hij gebruikte daarvoor een klompje klei uit de kist.
 - D. Dat klompje lag daar al jaren in een donker hoekje.
 - E. Een jongen wilde graag een mooie kom maken.
8. Hoe voelde het klompje klei zich toen iedereen weg was uit de werkplaats?
- A. verdrietig
 - B. angstig
 - C. boos
 - D. trots
9. Welk woord past het **best** op plaats 1?
- A. gevoel
 - B. gevaar
 - C. vocht
 - D. klei
10. Welk woord past het **best** op plaats 2?
- A. eigenlijk
 - B. precies
 - C. zelfs
 - D. trouwens
11. Lees: *Iemand heeft ... laten staan.* (r. 40 en 41)
En: *We moeten ... water opruimen.* (r. 41)
Wat hebben deze twee zinnen met elkaar te maken?
- A. De tweede zin geeft het gevolg van de eerste zin.
 - B. De tweede zin geeft een voorbeeld van de eerste zin.
 - C. De tweede zin geeft de oorzaak van de eerste zin.
 - D. De tweede zin geeft het tegengestelde van de eerste zin
12. Uit welke woorden kun je afleiden dat het meisje wist wat ze wilde maken?
- A. Uit: "Dat is een mooi stukje voor mij." (r. 44 en 45)
 - B. Uit: "... ze maakte er allerlei mooie vormen van." (r. 45 en 46)
 - C. Uit: "... haar handen bewogen met een doel." (r. 47 en 48)
 - D. Uit: "Het meisje houdt hem voorzichtig vast." (r. 57)

13. Zoek de eerste zin.
- A. Hij werd bijna nooit gebruikt.
 - B. Gelukkig ging het regenen en werd hij weer zacht.
 - C. Maar op een dag werd hij uit de kist gepakt door een jongen.
 - D. Een oud klompje klei lag onder in een kist.
 - E. Die liet hem liggen en toen droogde hij uit.
14. Welk woord past het **best** op plaats 3?
- A. vaas
 - B. beker
 - C. soepkom
 - D. glas
15. Wat is **waar** volgens de tekst?
- A. Eerst was het klompje klei verdrietig, toen bang en toen gelukkig.
 - B. Eerst was het klompje klei angstig, toen trots en toen verdrietig.
 - C. Eerst was het klompje klei trots, toen gelukkig en toen angstig.
 - D. Eerst was het klompje klei blij, toen angstig en toen gelukkig.
16. Wat is de hoofdgedachte of moraal van dit verhaal?
- A. Je moet altijd je spullen opruimen.
 - B. Iedereen wil graag een zinvol leven leiden.
 - C. Niemand wil graag in een donkere kist zitten.
 - D. Het meisje had een mooie mok gemaakt.